

Nummer : R26.040

Onderwerp : Participatieverordening en participatiebeleid gemeente Bladel 2026

Aan de raad

Inleiding

Met de inwerkingtreding van de Wet versterking participatie op decentraal niveau per 1 januari 2025, waarmee de Gemeentewet is gewijzigd, zijn gemeenten verplicht om een participatieverordening vast te stellen vóór 1 januari 2027. Met de op 25 september 2025 vastgestelde startnotitie is de aanzet gegeven om deze ambitie te vertalen naar een herijking van het participatiebeleid in 2026 met het gelijktijdig opstellen van een participatieverordening.

In het coalitieakkoord 2026 – 2030 is de ambitie voor participatie als volgt verwoord: “Participatie organiseren we eerlijk: inwoners weten vooraf wat de ruimte is, wat er met hun inbreng gebeurt en wanneer een besluit valt. Geen schijnparticipatie, maar oprecht meedenken op de momenten dat het er toe doet.” Met dit voorstel wordt ook invulling gegeven aan deze ambitie.

Bij het opstellen van de verordening en het beleid is inbreng gevraagd tijdens de openbare vergaderingen van de dorpsraden van Hapert, Hoogeloon en Netersel en is het inwonerspanel geraadpleegd om informatie te krijgen over hoe inwoners van de gemeente Bladel participatie ervaren en waar zij behoefte aan hebben. Daarnaast hebben een aantal medewerkers van gemeente Bladel meegedacht over de totstandkoming van de participatieverordening en het vernieuwde participatiebeleid.

Het nieuwe participatiebeleid schetst nu enkel op hoofdlijnen de gewenste richting en mogelijkheden. De verdere uitvoering krijgt vorm in het nog op te stellen uitvoeringsbeleid. Zie hiervoor onder het kopje **Uitvoering**.

Voorstel

De gemeenteraad wordt voorgesteld om:

- 1) De ‘Participatieverordening gemeente Bladel 2026’ (nr. 26.16021) vast te stellen, en daarmee ook:
 - a) Artikel 6.8 ‘Onderwerpen van inspraak’ in de ‘Verordening Fysieke Leefomgeving Bladel 2024’ in te trekken.
 - b) De ‘Verordening burgerinitiatief gemeente Bladel’ van 01-01-2004 in te trekken.
- 2) Het ‘Participatiebeleid gemeente Bladel 2026’ (nr. 26.14084) vast te stellen.
- 3) De ‘Nota participatiebeleid gemeente Bladel 2021’ (nr. 21.20821) van 16 december 2021 in te trekken.

Beoogd effect

Het beoogde effect is:

- Dat de participatieverordening en het participatiebeleid van gemeente Bladel aansluiten op de geldende wet- en regelgeving en de huidige ambitie van gemeente Bladel.

Argumenten

1.1. Het is een wettelijke verplichting op grond van de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau'.

Met de inwerkingtreding van de Wet versterking participatie op decentraal niveau per 1 januari 2025, waarmee artikelen 150 en 170 van de Gemeentewet zijn gewijzigd, zijn gemeenten verplicht om een participatieverordening vast te stellen vóór 1 januari 2027. Deze wet beoogt de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van de gemeente te versterken.

De vaststelling van de Participatieverordening zorgt voor een actuele juridische basis voor participatie. Daarnaast biedt de verordening duidelijkheid over wanneer en hoe inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden betrokken bij de voorbereiding van beleid en besluitvorming.

2.1. Het participatiebeleid moet aansluiten op de wetgeving, de nieuwe verordening en de huidige ambitie op het gebied van participatie.

Er zijn drie redenen om het participatiebeleid te vernieuwen:

1. We willen het participatiebeleid goed laten aansluiten bij de vast te stellen participatieverordening.
2. In de Gemeentewet zijn in artikel 150 lid 3 de kaders voor het uitdaagrecht opgenomen. Het uitdaagrecht staat in het huidige beleid nog niet beschreven en wordt in het nieuwe beleid toegevoegd.
3. Het huidige participatiebeleid is met de 'Nota participatiebeleid 2021' in 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Om het participatiebeleid aan te laten sluiten bij de huidige ambitie van gemeente Bladel is vernieuwing van het beleid ook wenselijk.

Het participatiebeleid biedt een praktisch afwegingskader voor de toepassing van participatie en bevordert een uniforme werkwijze binnen de organisatie. Hierdoor ontstaat meer duidelijkheid voor zowel medewerkers als deelnemers over het doel, niveau en proces van participatie.

3.1. De 'Participatieverordening gemeente Bladel 2026' vervangt de inspraakregels in de 'Verordening fysieke leefomgeving'.

De regels rond inspraak zijn opgenomen in afdeling 3.4 van de 'Algemene Wet Bestuursrecht'. Daarnaast staat inspraak beschreven in artikel 6.8 van de 'Verordening fysieke leefomgeving Bladel 2024'. In de voorgestelde participatieverordening staat in artikel 3 over de reikwijdte van de verordening in het tweede lid de verwijzing naar afdeling 3.4 van de 'Algemene Wet Bestuursrecht'. In het derde lid van dat artikel staat beschreven wanneer geen participatie of toepassing van het uitdaagrecht plaats kan vinden. Hiermee wordt artikel 6.8 van de 'Verordening Fysieke leefomgeving Bladel 2024' vervangen.

Het intrekken van de bestaande inspraakregels voorkomt overlap en tegenstrijdigheden tussen oude en nieuwe participatiekaders. Hierdoor ontstaat één samenhangend en actueel kader voor inwonersparticipatie binnen de gemeente.

4.1. Het 'Participatiebeleid gemeente Bladel 2026' vervangt de 'Nota participatie 2021'.

Met het vaststellen van het 'Participatiebeleid gemeente Bladel 2026' wordt de 'Nota participatie 2021' vervangen door het nieuwe beleid.

De Nota participatie 2021 wordt vervangen door een geactualiseerde verordening en een nieuw participatiebeleid. Intrekking voorkomt dat meerdere beleidskaders naast elkaar blijven bestaan en zorgt voor duidelijkheid over de geldende uitgangspunten en werkwijzen.

5.1. Het intrekken van de 'Verordening burgerinitiatief gemeente Bladel' voorkomt versnippering van participatiekaders.

Door de Verordening burgerinitiatief gemeente Bladel in te trekken ontstaat één actueel en samenhangend kader voor inwonersparticipatie en inwonersinitiatieven. Hierdoor wordt de regelgeving overzichtelijker en duidelijker voor zowel inwoners als de gemeentelijke organisatie.

Kanttekeningen

1.1 De wet schrijft de voorgestelde invulling van participatie niet voor.

De Omgevingswet en de Gemeentewet bieden gemeenten ruimte voor een eigen invulling van de participatieverordening en het participatiebeleid. De voorgestelde kaders zijn daarom niet uitsluitend wettelijk voorgeschreven, maar vormen een bestuurlijke keuze, waarbij ook andere invullingen mogelijk zijn.

1.2 De verordening kan verwachtingen wekken over de invloed van participatie.

De verordening legt vast hoe participatie wordt vormgegeven, maar laat de uiteindelijke besluitvorming bij het college, de raad of de burgemeester. Hierdoor kunnen verwachtingen ontstaan over de mate waarin inbreng van inwoners daadwerkelijk wordt overgenomen.

2.1 Een actualisatie van het participatiebeleid is niet noodzakelijk om aan wet- en regelgeving te voldoen.

Het huidige participatiebeleid voldoet grotendeels aan de wettelijke vereisten. De meerwaarde van het nieuwe beleid ligt vooral in de aangescherpte ambities, de implementatie van het uitdaagrecht en het versterken van de kwaliteit en effectiviteit van participatie.

2.2 De uitvoering van het participatiebeleid vraagt voldoende capaciteit en deskundigheid.

Een zorgvuldige toepassing van het participatiebeleid vraagt tijd, inzet en specifieke vaardigheden van medewerkers. Dit kan leiden tot een hogere belasting van de organisatie, met name bij complexe participatietrajecten.

3.1 N.v.t.

4.1 N.v.t.

5.1 N.v.t.

Financiën

Dit voorstel leidt niet tot financiële consequenties.

Communicatie

De verordening en het beleid worden gepubliceerd conform wettelijke publicatievereisten.

Uitvoering

Om tot een effectieve uitvoering van de 'Participatieverordening gemeente Bladel 2026' en 'Participatiebeleid gemeente Bladel 2026' te komen, wordt dit door het college vertaald in uitvoeringsbeleid. In het uitvoeringsbeleid worden de concrete activiteiten, de organisatorische aanpak en de inzet van (hulp-)middelen beschreven. Alle verzamelde inbreng vanuit de dorpsraden, het gemeentepanel en de ambtelijke organisatie wordt meegenomen bij het opstellen van het uitvoeringsbeleid.

Bladel, 28 juli 2026

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

 Valid Signed door Ruud Lathouwers
op 29-07-2026

de burgemeester,

 Valid Signed door Hetty van der Hamsvoort
op 29-07-2026

Bijlage(n)

01. Ontwerp-raadsbesluit 'Participatieverordening en -beleid gemeente Bladel 2026' (26.16019)
02. Participatieverordening gemeente Bladel 2026 (26.16021)
03. Participatiebeleid gemeente Bladel 2026 (26.13695).
04. Nota participatie 2021 (21.20821).